

Ze života ČPdS

Několik slov k životnímu výročí Doc. PhDr. Zdenky Veselé, CSc.

Doc. Veselá pochází z Jižní Moravy (nar. 18. května 1932 v Miroslavi). Celé její životní působení je spjato s Masarykovou univerzitou v Brně. Zde vystudovala češtinu a ruštinu a později odborné studium pedagogiky. Po několika letech středoškolského působení byla přijata konkurzem na místo odborné asistentky na nově zřízenou Katedru pedagogiky na Filozofické fakultě. Zde měla poměrně široké pole působnosti. Zajišťovala souvislou pedagogickou praxi, přednášela didaktiku českého jazyka a literatury pro studenty češtiny a konala přednášky a semináře z pedagogiky v učitelském studiu. Postupně s rozvojem odborného studia pedagogiky se těžiště jejího působení přesouvalo do této oblasti, vedla semináře z dějin pedagogiky, postupně i některé přednášky, zvláště z historie české pedagogiky, pro kterou se na katedře stávala expertem. Tuto etapu růstu uzavřela v roce 1969 získáním titulu PhDr. z pedagogiky.

V téže době intenzivně pracovala na dizertaci „Česká střední škola od národního obrození do druhé světové války“. Práci úspěšně obhájila na Filozofické fakultě Komenského univerzity v Bratislavě a získala na jejím základě v roce 1973 hodnost kandidáta pedagogických věd. V tomto směru pak pokračovala její vědecká práce po všechna další léta. Publikovala přes sto vědeckých a odborných studií, které znamenaly stále hlubší sondy do oblasti sice povšechně známé, ale nedostatečně zpracované, zhodnocené a posouzené z hlediska dneška. Po listopadu 1989 byla jmenována docentkou pro obor pedagogika a pověřena vedením Katedry pedagogiky.

Devadesátá léta znamenají vyvrcholení pedagogických snah doc. Veselé. V roce 1992 vydává dlouho připravovanou monografii „Vývoj české školy a učitelského vzdělání“, která je integrací jejích dosavadních snah o zachycení základních tendencí v proměnách naší školy a v přípravě jejich učitelů. Vychází z tereziánských reforem, sleduje postupné proměny školství a učitelství pod tlakem doby i aktuálních společenských potřeb a všímá si základních znaků a tendencí ve vývoji moderní školy – laicizace, demokratizace, jednotnosti a diferenciace.

Předmětem jejího zvýšeného zájmu se stále více stávala škola mezi dvěma světovými válkami. Tomuto údobí věnovala jednak monografii „České pedagogické myšlení mezi dvěma světovými válkami“ (1992), jednak originální studii „Osobnosti brněnského Pedagogického semináře v meziválečném období“ (1994). Zde

podrobně charakterizovala život a dílo zakladatele Otokara Chlupa i jeho spolupracovníků (Uher, Velínský, Dvořáček).

Osobností, která byla trvale předmětem jejího zájmu, byl Jan Amos Komenský. Po celé své působení mu věnovala pozornost v podobě studií, srovnávacích analýz, přehledů a antologií. V tomto směru jako by vystihla základní tradici katedry, vtisknutou jí již Otokarem Chlupem. Je opravdu smutné, že se o svém největším a světově uznávaném pedagogickém mysliteli dozvídáme spíše ze zahraničí než od našich autorů. Její dlouhodobá analýza Komenského odkazu stála u kořene jejich připomínek některým mladším badatelům: „A není to již u Komenského? Jak to však mohou vědět, když ho nečtou“. Jen v devadesátých letech věnovala doc. Veselá této problematice tři studie: „Aktuální problémy výchovy ve světle odkazu J. A. Komenského“ (1991), „Některé problémy školy ve světle odkazu J. A. Komenského“ (1993) a „Komenského teorie školy aneb dialog s minulostí“ (1997).

Novou šanci pro své pedagogické působení dostala doc. Veselá, když byla v roce 1993 zvolena předsedkyní České pedagogické společnosti. Projevily se její organizační schopnosti i schopnosti komunikace, aktivizovala se členská základna společnosti a Česká pedagogická společnost po letech určitého útlumu vstoupila do našeho pedagogického života s novou aktivitou. Zvláště patrný byl její vliv na časopis České pedagogické společnosti „Pedagogická orientace“. Od redaktorského převzetí časopisu v roce 1997 časopis získal svůj profil a významně se uplatňuje na české pedagogické scéně.

Když v roce 1997 odchází do důchodu, odchází tam doc. Veselá plna sil, aktivity a plánů do budoucna. Dál externě přednáší, vede diplomové i doktorské práce, spolupracuje se školskými a kulturními institucemi, publikuje, recenzuje a je stále jedním z aktivistů brněnského pedagogického života. Za veškerou dosavadní práci jí vřele blahopřejeme a do dalšího života jí přejeme mnoho úspěchů, sil a aktivity.

Vladimír Jůva, sen.

Vzpomínka překladatele na doc. PhDr. Libora Pechu, CSc.

Není tajemstvím, že lidský život není nekonečný, avšak jakkoliv s tím počítáme, při setkání s jevem odchodu do jiných končin jsme téměř vždycky zaskočeni a zpytujeme vlastní svědomí, jak bychom se zachovali my ve stejné situaci a co jsme udělali za svůj život.

Dne 24. března 2002 odešel doc. Libor Pecha. Nemohu hovořit o celé životní dráze tohoto pedagoga, ale poslední měsíce jeho života, kterých jsem byl svědkem, byly pro mě velmi poučné. Již těžce nemocen nejenže nikdy nemluvil o svých zdravotních problémech, nepočítaje zdvořilostní omluvy za okamžitou fyzickou nevolnost, ale vždy byl zaměřen do budoucna, měl tvůrčí cíle, plánoval jejich dosažení. Právě v tom se projevovala jeho lidská vlastnost žít plným životem v mezích svého zdravotního stavu. Nebyl u něj ani náznak sebelitosti, žádné uzavírání do sebe. Při setkáních s ním člověk mohl nabyt dojmu, že tělo v posledním období představo-